

**Про допомогу учасникам антитерористичної операції
та діяльність Центру допомоги учасникам АТО
в Чернігівській області
(станом на 31.03.2020)**

В області продовжувалась робота щодо виконання **Указу Президента України від 18 березня 2015 року № 150 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції»**.

Своє життя за вільну і незалежну Україну на сьогодні віддали **182** наших земляки.

Родинам загиблих військовослужбовців та представникам правоохоронних органів надано статус члена сім'ї загиблого ветерана війни. Всі вони отримали довідки та посвідчення встановленого зразка та користуються пільгами відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Статус «Член сім'ї загиблого в АТО/ООС» присвоєно **385** членам родин - **182** загиблих (померлих) учасників АТО/ООС, які надали в органи соціального захисту населення документи для отримання відповідного статусу.

Одноразова матеріальна допомога з Держбюджету надана **130** родинам загиблих, всього подано заявок - **130**.

Органами місцевої державної влади, громадськими організаціями та волонтерами здійснюється соціальний супровід та вирішуються проблемні питання учасників антитерористичної операції та членів сімей загиблих військовослужбовців. Ними налагоджено співпрацю з органами охорони здоров'я, освіти та громадськими організаціями для надання психологічної допомоги військовослужбовцям, які повернулися із зони проведення АТО/ООС.

Продовжувалося надання **психологічної допомоги** учасникам АТО/ООС та членам їх сімей. З цією метою місцевими управліннями соціального захисту населення області налагоджено співпрацю з органами охорони здоров'я, освіти та громадськими організаціями для залучення фахівців психологів.

На базі обласного центру практичної психології і соціальної роботи продовжується робота консультативного пункту з **питань надання психологічної допомоги** дорослим і дітям, які знаходяться у кризовому стані.

Станом на 31.03.2020 р. в обласному госпіталі пройшли реабілітацію всього **1641** згадана особа, у тому числі **5** – знаходяться на лікуванні. В центрі психологічної реабілітації на базі комунального лікувально-профілактичного закладу «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» пройшли реабілітацію – **1441** особа, знаходяться на лікуванні – **9** осіб.

Продовжується співпраця обласного центру практичної психології і соціальної роботи з громадською організацією «Центр психолого-соціальної допомоги **«Ресурс»**». У рамках співпраці, методистом обласного центру практичної психології і соціальної роботи проводяться індивідуальні консультації та корекційні заняття з дітьми учасників антитерористичної операції.

В Чернігові працює центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Представники центру надають юридичну допомогу найбільш незахищеним верствам населення, серед яких і учасники бойових дій. Військовослужбовцям згідно нового законодавства надається **правова допомога** з усіх питань на безоплатній основі. Допомога включає в себе весь юридичний спектр послуг, а саме консультації, складання заяв та позовів, представництво в судах всіх інстанцій та багато іншого. Керівництво центру закликає всіх бійців не залишати свої правові проблеми в глухому куті, а звертатися безпосередньо до них.

Про проблеми учасників АТО/ООС, які виявлені під час роботи з відповідною категорією сімей, спеціалісти центрів інформують районні державні адміністрації та міські ради з метою скоординованого залучення всіх суб'єктів соціальної роботи для надання необхідної допомоги.

В області активно діє **Центр допомоги родинам загиблих учасників АТО** – ГО «ЄДИНА РОДИНА ЧЕРНІГІВЩИНИ» (голова громадської організації – Шанський Микола Миколайович). На порядку денному роботи громадської організації стоять питання щодо проведення обласних та районних заходів зі вшанування загиблих учасників АТО/ООС, нагородження державними нагородами (посмертно) загиблих та вручення цих нагород членам родин загиблих; проведення обласного заходу «Єдина родина Чернігівщини», пільговий проїзд в громадському транспорті членів родин загиблих; будівництво в м. Чернігів меморіалу загиблим учасникам АТО тощо.

ст.1 п.4 Відповідно до пп.1.1.1 Наказу Управління охорони здоров'я Чернігівської обласної державної адміністрації «Про створення центрів медичної та психіатричної реабілітації для учасників антитерористичної операції» № 179 від 01.10.2014 року у жовтні 2014 року на базі комунального некомерційного підприємства «Чернігівський обласний госпіталь ветеранів війни» у межах загального ліжкового фонду створено Центр медичної реабілітації для учасників антитерористичної операції на 20 ліжок: 10 – реабілітаційних терапевтичних, 10 – реабілітаційних неврологічних. З початку антитерористичної операції у госпіталі проліковано 1636 учасників антитерористичної операції та ООС, ще 5 - отримують лікування. 204 учасники АТО та ООС були направлені на реабілітацію та лікування в Український державний медико-соціальний центр ветеранів війни, 38 учасників АТО та ООС - на лікування в державний госпіталь для воїнів - інтернаціоналістів «Лісова Поляна».

На базі комунального некомерційного підприємства «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня створено Центр психіатричної реабілітації на 20 ліжок. На даний час в умовах закладу пройшло реабілітацію 1432 особи, ще 9 осіб знаходяться на лікуванні.

ст.1 п.5 В Чернігівській області запроваджено обов'язкове медичне обстеження стану здоров'я демобілізованих учасників антитерористичної операції та ООС за місцем проживання фахівцями центральних міських лікарень, центральних районних лікарень, центрів первинної медико-санітарної допомоги, при потребі учасники АТО та ООС направляються на дообстеження

та лікування в обласні медичні заклади, Український державний медико-соціальний центр ветеранів війни, державний госпіталь «Лісова Поляна».

В області організована тісна співпраця між обласними, районними та міськими військовими комісаріатами, департаментом соціального захисту облдержадміністрації, районними та міськими управліннями соціального захисту населення та головним лікарем Чернігівського обласного госпіталю ветеранів війни, головними лікарями центральних районних лікарень, центрів первинної медико-санітарної допомоги для уточнення чисельності демобілізованих учасників антитерористичної операції та ООС та взяття їх під диспансерний нагляд медичними закладами за місцем проживання.

За даними річних звітів на 31.12.2019 у медичних закладах області під диспансерним наглядом знаходилось 8037 учасників АТО, у т.ч. 7719 учасників бойових дій і 318 особи з інвалідністю внаслідок війни. За січень - березень 2020 року були охоплені комплексними медичними профілактичними оглядами 2346 учасників АТО (29,2%). Стаціонарне лікування отримали 353 учасників АТО.

Станом на **31.03.2020** за даними облвійськкомату в області знаходяться на військовому обліку 7887 демобілізованих учасників АТО.

За весь період антитерористичної операції та ООС вперше до медико-соціальних експертних комісій області було направлено 1012 учасників АТО та ООС.

ст.1 п.6 У Чернігівському обласному госпіталі ветеранів війни функціонують фізіотерапевтичний кабінет і кабінет лікувальної фізкультури. До фізіотерапевтичної реабілітації ветеранів війни, у тому числі учасників антитерористичної операції та ООС, активно залучаються лікарі-фізіотерапевти обласної лікарні.

Госпіталем щороку оновлюється м'який інвентар відповідно до нормативів, встановлених постановою КМУ від 14.04.2004 № 477 «Про збільшення норм грошових витрат на обслуговування ветеранів війни у лікувально-профілактичних закладах».

За 2014 – 2017 роки було придбано господарський інвентар, меблі для палат, оргтехніку на суму 108,0 тис. грн. У поточному році оновлено обладнання харчоблоку загальною вартістю 71,6 тис. грн.

При потребі здійснюється поточний ремонт будівлі закладу та медичного обладнання, за період 2014 - 2018 років на це було витрачено 200,7 тис. грн. У поточному році витрачено 23,6 тис. грн. Співпрацює госпіталь з благодійними організаціями щодо оновлення матеріально-технічної бази закладу. Протягом 2014 - 2018 років отримано лікувально-діагностичного та іншого обладнання на суму 50,5 тис. грн. У 2018 році госпіталь отримав благодійних внесків в натуральній формі на суму 13,4 тис. грн. (продукти харчування).

ст.1 п.7 Фінансування Чернігівського обласного госпіталю ветеранів війни та Центру медичної реабілітації учасників антитерористичної операції у складі Чернігівського обласного госпіталю ветеранів війни здійснюється з обласного бюджету в повному обсязі у межах затвердженого обсягу асигнувань.

Фінансування на харчування та на придбання медикаментів і перев'язувальних засобів здійснюється у розмірах, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 року № 34 «Про збільшення норм грошових витрат на харчування та медикаменти в закладах охорони здоров'я для ветеранів війни»: 55 грн. на харчування та 65 грн. на медикаменти у розрахунку на одного хворого на день. У госпіталі хворі отримують 4-х разове дієтичне харчування.

ст.4 п.2 У госпіталі функціонує телефонна «гаряча лінія» 679674 для надання консультативної допомоги учасникам антитерористичної операції та ООС і членам їх сімей.

У Чернігівській обласній психоневрологічній лікарні створене «Єдине вікно» для звернення учасників АТО та ООС, при приймальному відділенні лікарні та в реєстратурі обласного психоневрологічного диспансеру. Дана категорія осіб обслуговується позачергово; в лікарні працює телефон довіри (з 08:00 до 16:00 години тел. 676-542 при обласному психоневрологічному диспансері, з 16:00 до 08:00 тел. 697-023 приймального відділення), де цілодобово можна отримати консультацію фахівців лікарні щодо надання медичної допомоги та реабілітації учасників бойових дій, членів їх сімей, та переселенців.

Демобілізованим учасникам АТО/ООС, які звертаються до **центрів зайнятості області**, надається весь комплекс соціальних послуг державної служби зайнятості – пошук підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні, у тому числі шляхом організації громадських робіт для безробітних, профорієнтаційні послуги, інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням. Для бажаючих розглядається можливість підвищення їхньої кваліфікації, професійної підготовки та перепідготовки, а також можливість започаткувати підприємницьку діяльність.

Впродовж січня - березня 2020 року в центрах зайнятості області перебувало на обліку 322 безробітних з числа демобілізованих військовослужбовців - учасників антитерористичної операції, 87 з них звернулись у звітному періоді. Чисельність працевлаштованих (у тому числі самостійно та шляхом укладання цивільно-правових угод) за звітний період склала 39 осіб, з них за направленням обласної служби зайнятості – 29 осіб.

У березні 2020 року за послугами до служби зайнятості звернулись 24 учасники антитерористичної операції. Чисельність працевлаштованих (у тому числі самостійно та шляхом укладання цивільно-правових угод) за березень 2020 року склала 11 осіб, з них за направленнями обласної служби зайнятості – 9 осіб.

З початку року 3 демобілізованих військовослужбовці з числа учасників антитерористичної операції отримали допомогу по безробіттю для організації підприємницької діяльності одноразово.

Безробітні з числа демобілізованих учасників АТО/ООС залучаються до участі в громадських та інших роботах тимчасового характеру. У січні – березні 2020 року 2 особи зазначеної категорії брали участь у таких роботах.

Центрами зайнятості області постійно проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота з роботодавцями щодо надання компенсації у розмірі

єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за працевлаштування направлених службою зайнятості безробітних на новостворені робочі місця, в тому числі і демобілізованих військовослужбовців.

З початку 2020 року було прийнято 1 рішення щодо надання компенсації єдиного внеску за працевлаштування на новостворені робочі місця безробітних з числа учасників АТО/ООС відповідно до статті 26 Закону України «Про зайнятість населення», Порядку компенсації роботодавцям витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2013р. № 347.

Професійне навчання за направленням державної служби зайнятості в січні - березні поточного року проходили 7 безробітних з числа учасників АТО/ООС, з них 1 – вже працевлаштований після закінчення навчання.

Для підвищення якості надання соціальних послуг та координації дій щодо соціальної адаптації та професійної реабілітації учасників АТО запроваджено на постійній основі їх анкетування.

Впродовж січня - березня 2020 року, 287 демобілізованих учасників АТО/ООС, які перебували на обліку в службі зайнятості, з них 270 безробітних, отримали 559 різноманітних профорієнтаційних послуг. Зокрема, 84 особам були надані індивідуальні консультації, в тому числі 16 осіб пройшли профдіагностичне тестування, 1 особа отримала послугу з профвідбору та 2 особи отримали послуги з профвідбору на замовлення роботодавця.

З метою опанування сучасними техніками ефективного пошуку роботи впродовж січня - березня 2020 року 100 безробітних учасників АТО/ООС взяли участь у майстер-класах «Сучасні джерела пошуку роботи», тренінгах «Підготовка резюме» та «Підготовка до співбесіди з роботодавцем».

12 осіб цієї категорії залучено до семінарів з питань професійного навчання та здобуття актуальних на ринку праці професій. В семінарах з питань організації підприємницької діяльності та самозайнятості взяли участь 14 безробітних осіб з числа демобілізованих учасників АТО/ООС, 38 осіб відвідали семінари з орієнтації на військову службу за контрактом в Збройних Силах України, 37 осіб взяли участь у тренінгах з підвищення мотивації до працевлаштування, 7 осіб стали учасниками семінарів «Ризики нелегальної трудової міграції», 23 особи взяли участь в ярмарках вакансій та презентаціях роботодавця.

З метою інформування громадськості, в тому числі учасників АТО/ООС, про діяльність державної служби зайнятості, послуги, заходи для шукачів роботи, актуальні вакансії проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота через засоби масової інформації (пресу, радіо, телебачення, інтернет-видання, сайти органів влади). За оперативними даними, протягом березня поточного року в ЗМІ з питань зайнятості вийшло 52 інформаційні матеріали.

Також обласним центром зайнятості активно використовувались власні канали комунікації, а саме: Інтернет-ресурс державної служби зайнятості «Єдине соціальне середовище» (регіональна вебсторінка), сторінки обласної

служби зайнятості у соціальній мережі «Facebook» та «Instagram», на каналі «YouTube».

Відповідно до державної програми щодо забезпечення житлом сімей загиблих учасників АТО, осіб з інвалідністю внаслідок війни з числа учасників АТО I-II групи, станом на 01.01.2020 грошова компенсація за належні для отримання жилі приміщення призначена 22 родинам. На 2019 рік області профінансовано 6,3 млн. грн, що дозволило виплатити компенсацію лише 5 родинам.

В органах соціального захисту населення на обліку для забезпечення санаторно-курортними путівками перебуває 508 осіб із числа учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності.

На 2020 рік з державного бюджету області виділено 3,7 млн. грн, що дасть змогу оздоровити в санаторно-курортних закладах 266 осіб. У 2020 році санаторно-курортним лікуванням забезпечено 1 особу.

Для забезпечення учасників антитерористичної операції послугами з психологічної реабілітації області виділено з державного бюджету 2,7 млн. грн, що дасть змогу направити до реабілітаційних закладів 239 осіб.

У 2020 році 2 особи отримали реабілітаційні послуги.

На даний час робота місцевих органів соціального захисту населення по укладанню договорів на оздоровлення та направлення на отримання послуг з психологічної реабілітації зазначеної категорії осіб призупинена до стабілізації епідемічної ситуації, спричиненою коронавірусом COVID-19.

Для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації в місцевих органах соціального захисту населення перебуває на обліку 35 осіб з числа учасників АТО, з яких 24 – повністю забезпечені необхідними засобами реабілітації.

З метою широкого інформування учасників антитерористичної операції та членів загиблих учасників АТО щодо соціального захисту в області організовано роз'яснювальну кампанію через засоби масової інформації та офіційні веб-сайти органів виконавчої влади. Так, на офіційному веб-сайті Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації діє рубрика «Соціальний захист учасників АТО», де розміщено Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області, звіти про їх виконання, Пам'ятку для ветеранів війни із числа учасників антитерористичної операції щодо їх соціального захисту та Дорожню карту для демобілізованих військовослужбовців і членів сімей загиблих (померлих) учасників антитерористичної операції, в якій надано змістовну інформацію щодо соціально-правової допомоги тощо.

Відповідно до статей 15-1, 116, 118, 121, 122, 186 **Земельного кодексу України**, Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 898-р «Питання забезпечення учасників антитерористичної операції та сімей загиблих учасників антитерористичної операції земельними ділянками», Положення про Головне управління Держгеокадастру у Чернігівській області, затвердженого наказом Держгеокадастру від 17.11.2016 № 308, Головне управління в першочерговому порядку здійснює розгляд звернень учасників АТО/ООС та сімей загиблих учасників АТО/ООС щодо відведення земельних ділянок.

Станом на 31.03.2020 в Головному управлінні Держгеокадастру:

- кількість поданих учасниками антитерористичної операції заяв на отримання земельних ділянок становить 15407 од.;
- прийнято 11279 наказів про надання дозволу на розроблення документації із землеустрою щодо відведення земельних ділянок загальною площею 16097,4558 га;
- прийнято 7230 наказів про затвердження документації із землеустрою та передачу земельних ділянок у власність загальною площею 10625,0285 га.

Події та заходи, що проходили на Чернігівщині **протягом березня 2020 року**

3 березня 2020 року у зоні проведення операції Об'єднаних сил на Донбасі внаслідок обстрілу бойовиків загинув український військовослужбовець Володимир Черненко.

25-річний сержант служив у 13-му окремому мотопіхотному батальйоні 58-ї окремої мотопіхотної бригади ЗСУ.

У зв'язку з загибеллю у зоні проведення ООС військовослужбовця, уродженця с. Мамакине Новгород-Сіверського району Чернігівської області, 25-річного Володимира Черненка, у всіх населених пунктах Новгород-Сіверської міської ради 5 та 6 березня 2020 року оголошено дводенну жалобу.

На знак скорботи за загиблим буде приспущено Державний Прапор України з траурною стрічкою на адміністративних будівлях органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств та закладів, державних підприємств, установ та організацій, що розташовані на території Новгород-Сіверської міської ради. *За інформацією «Високий Вал».*

5 березня 2020 року в козацькому кафедральному соборі святої великомучениці Катерини Православної церкви України в Чернігові проведено панахиду за усіма воїнами, що загинули в боях за незалежність України в лютому 2020 року.

У церкві зібралися представники ветеранських організацій учасників російсько-української війни, громадськості, серед них і члени ГО «Єдина родина Чернігівщини», що об'єднує батьків загиблих Героїв, добровольці і волонтери, працівники центральних органів виконавчої влади. Так в обласному центрі, як і в усій країні, почалося щомісячне вшанування пам'яті захисників України, що загинули в минулому місяці в російсько-українській війні.

Джерело: <https://cheline.com.ua/news/society/u-chernigovi-proveli-panahidu-za-zagiblimi-geroyami-v-boyah-za-nezalezhnist-ukrayini-v-lyutomu-2020-go-205822>

02-06 березня 2020 року на базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського проведено навчання за тематичною програмою підвищення кваліфікації практичних психологів ЗЗСО, ЗПО, фахової передвищої, ПНЗ, МНВК «Навички кризового

консультування та формування стресостійкості. Використання засобів арт-терапії у роботі з кризовими станами».

Навчання проходило у формі тренінгів, у ході яких за допомогою інформаційних повідомлень, індивідуальної та групової роботи були висвітлені теми: «Психічний стрес та його ознаки у дітей і дорослих», «Вікові особливості перебігу гострих стресових реакцій у дітей», «Особливості надання первинної психологічної допомоги», «Допомога дітям різних вікових груп після травматичної події», «Кризове консультування».

Учасникам було презентовано матеріали програми «Розвиток навичок психологічного відновлення школярів». Практично опрацьовані вправи з програми, які спрямовані на розвиток навичок установлення контакту, позитивного мислення, визначення потреб дітей, вміння керувати реакціями на подію, вирішення проблеми та відновлення соціальних контактів.

Практичним психологам було представлено низку ефективних вправ у роботі з кризовими станами з використанням засобів арт-терапії, ознайомлено з правилами та специфікою проведення занять з використанням арт-терапевтичних методик, зроблено акцент на врахуванні вікових та індивідуальних особливостей перебігу кризових станів у здобувачів освіти.

Участь у навчанні взяло 19 фахівців психологічної служби.

На базі Навчально-методичного центру психологічної служби у системі освіти Чернігівської області Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського продовжується робота консультативного пункту з надання психологічної допомоги дорослим і дітям, які знаходяться у кризовому стані.

31.03.2020